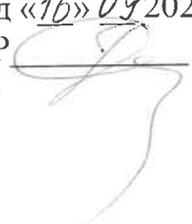

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра кримінального права та процесу

Затверджено

Науково-методичною радою Університету,
протокол від «16» 09 2025 р. № 1

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни

«Оперативно-розшукова діяльність»
для підготовки здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання

галузь знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»

Освітньо-професійна програма «Забезпечення внутрішньої безпеки держави
правоохоронними органами»

Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Оперативно-розшукова діяльність» укладена на основі освітньо-професійної програми «Забезпечення внутрішньої безпеки держави правоохоронними органами» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність», затвердженої Вченою радою Університету «30» 03 2023 року, протокол № 9.

Укладачі:

О. ТЕМНЕНКО, викладач кафедри

О. ПАВЛЮХ, канд. юрид. наук,
доцент, доцент кафедри

Гарант освітньої програми
«Забезпечення внутрішньої
безпеки держави правоохоронними
органами»

М. МАКСИМЕНЦЕВ, д-р, юрид.
наук, доцент

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою кримінального права та процесу, протокол від «27» серпня 2025 р. № 1-1

Завідувач кафедри

Г. ДІДКІВСЬКА, д-р юрид. наук,
професор

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту права, від «11» вересня 2025 р. № 3.

Голова вченої ради ННІ права

В. ТОПЧІЙ, д-р юрид. наук,
професор

Завідувач навчально-методичного
відділу

Г. ГРИЩУК, доктор філософії

Реєстраційний № _____

ЗМІСТ

1. ПЕРЕДМОВА	4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	14
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	16
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	19
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ	21

1. ПЕРЕДМОВА.

Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Оперативно-розшукова діяльність» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системних знань про сутність, правові засади, принципи, суб'єктів, форми і методи здійснення оперативно-розшукової діяльності (далі – ОРД) в Україні, а також про використання її результатів у кримінальному провадженні. Особлива увага приділяється сучасним умовам здійснення ОРД в умовах воєнного стану, цифровізації правоохоронної діяльності та протидії організованій злочинності і кіберзлочинності.

Метою навчальної дисципліни є формування професійних компетентностей щодо правомірного та ефективного здійснення оперативно-розшукової діяльності суб'єктами правоохоронних органів України.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння теоретичних основ оперативно-розшукової діяльності;
- вивчення правового регулювання ОРД;
- аналіз системи оперативно-розшукових заходів та умов їх застосування;
- формування навичок використання результатів ОРД у кримінальному провадженні;
- розвиток умінь дотримання прав і свобод людини під час здійснення ОРД.

Міждисциплінарні зв'язки. *ОП «Забезпечення внутрішньої безпеки держави правоохоронними органами».* Дисципліни-пререквізити: «Організація роботи правоохоронних органів», «Кримінальне право України (особлива частина)». Дисципліни-постреквізити: «Організація діяльності поліції по забезпеченню публічної безпеки і порядку», «Складання процесуальних документів та модельний судовий процес».

Методи навчання:

- за характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); наочні (ілюстрація, презентація); практичні (збір інформації, її обробка);
- за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;
- за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань: репродуктивні та продуктивні (частково-пошукові);
- за ступенем управління навчальним процесом: самостійна робота здобувача вищої освіти з навчальною та науковою літературою, текстами лекцій, підготовка до семінарських занять, виконання письмових завдань, індивідуальна дослідницька робота.

Форми організації занять: лекційні заняття та семінарські заняття, самостійна та індивідуально-консультаційна робота, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання в системі Moodle.

Форми та засоби діагностики результатів навчання. Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю. Формами поточного контролю є:

- усне опитування;
- тестування;
- розв'язування задач, виконання практичних завдань;
- письмові модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль – диференційований залік.

Організація поточного та підсумкового контролю здійснюється з використанням засобів дистанційного навчання в системі Moodle

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (90 год/3 кредити ЄКТС)

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 ECTS	Обов'язкова	
	Рік підготовки:	
	3-й	3-й
Модулів – 2	Семестр	
Змістових модулів - 2	5-й	5-й
Загальна кількість годин - 90	Лекції	
	16 год.	4 год.
	Семінарські	
	14 год.	2 год.
	Самостійна робота	
	58 год.	82 год.
	Індивід.-консультаційна робота: 2 год.	
	Форма підсумкового контролю: диференційований залік	

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ОП «Забезпечення внутрішньої безпеки правоохоронними органами»

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями та програмними результатами навчання:

Компетентності	Результати навчання
<p>ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК9 Здатність працювати в команді.</p> <p>СК7 Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми.</p> <p>СК8 Здатність ефективно забезпечувати публічну безпеку та порядку.</p> <p>СК13 Здатність забезпечувати охорону об'єктів державної власності, державну охорону органів державної влади України та безпеку взятих під захист осіб, охорону фізичних осіб та об'єктів приватної і комунальної власності.</p> <p>СК15 Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.</p> <p>СК16. Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях, а також здатність надавати домедичну допомогу.</p> <p>СК17. Здатність здійснювати контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система.</p> <p>СК18. Здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури.</p> <p>СК20 Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.</p>	<p>РН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.</p> <p>РН7. Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події.</p> <p>РН12. Адаптуватися і ефективно діяти за звичних умов правоохоронної діяльності та за умов ускладнення оперативної обстановки.</p> <p>РН15. Працювати автономно та в команді виконуючи посадові обов'язки та під час розв'язання складних спеціалізованих задач правоохоронної діяльності.</p> <p>РН16. Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення.</p> <p>РН17. Використовувати основні методи та засоби забезпечення правопорядку в державі, дотримуватись прав і свобод людини громадянина, попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національної безпеки держави (кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку, тощо).</p>

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання
(90 год/3 кредити ЄКТС)

№ п/п	Змістовні модулі	Кількість годин				
		денна форма				
		Лек.	Сем.	ІКР	СРС	Всього
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
ЗМ 1 (Теми 1-3)						
Т.1	Історико-правовий огляд становлення і розвитку оперативно-розшукової діяльності (ОРД)	1	-	-	9	10
Т.2	Поняття, завдання та правова основа ОРД	1	1	-	8	10
Т.3	Принципи ОРД та суб'єкти її здійснення	2	1	-	7	10
Всього за змістовним модулем:		4	2	-	24	30
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ІІ. ЗАКОННІСТЬ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
ЗМ 2 (Теми 4-11)						
Т.4	Підстави проведення ОРД та права оперативних підрозділів	2	2	-	4	8
Т.5	Гарантії законності та контроль за ОРД	2	2	-	4	8
Т.6	Використання результатів ОРД	2	2	-	4	8
Т.7	Сприяння здійсненню ОРД та конфіденційне співробітництво	2	2	-	4	8
Т.8	Інформаційне забезпечення ОРД	1	1	-	4	6
Т.9	Психологічне забезпечення ОРД	1	1	-	5	7
Т.10	Соціальний і правовий захист працівників оперативних підрозділів	1	1	-	5	7
Т.11	ОРД у системі забезпечення внутрішньої безпеки держави	1	1	2	4	8
Всього за змістовним модулем:		12	12	2	34	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – диференційований залік.						
Усього за навчальною дисципліною:		16	14	2	58	90

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форми навчання
(90 год/3 кредити ЄКТС)

№ п/п	Змістовні модулі	Кількість годин				
		денна форма				
		Лек.	Сем.	ІКР	СРС	Всього
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
ЗМ 1 (Теми 1-3)						
Т.1	Історико-правовий огляд становлення і розвитку оперативно-розшукової діяльності (ОРД)	-	-	-	10	10
Т.2	Поняття, завдання та правова основа ОРД	2	-	-	8	10
Т.3	Принципи ОРД та суб'єкти її здійснення	-	2	-	8	10
Всього за змістовним модулем:		2	2	-	26	30
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ІІ. ЗАКОННІСТЬ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
ЗМ 2 (Теми 4-11)						
Т.4	Підстави проведення ОРД та права оперативних підрозділів	2	-	-	7	9
Т.5	Гарантії законності та контроль за ОРД	-	-	-	7	7
Т.6	Використання матеріалів ОРД	-	-	-	7	7
Т.7	Сприяння здійсненню ОРД та конфіденційне співробітництво	-	-	-	7	7
Т.8	Інформаційне забезпечення ОРД	-	-	-	7	7
Т.9	Психологічне забезпечення ОРД	-	-	-	7	7
Т.10	Соціальний і правовий захист працівників оперативних підрозділів	-	-	-	7	7
Т.11	ОРД у системі забезпечення внутрішньої безпеки держави	-	-	2	7	9
Всього за змістовним модулем:		2	0	2	56	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – диференційований залік.						
Усього за навчальною дисципліною:		4	2	2	82	90

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Історико-правовий огляд становлення і розвитку оперативно-розшукової діяльності

План лекційного заняття

1. Витоки розшукової та оперативної діяльності в історії держави і права.
2. Становлення оперативно-розшукової діяльності на території України.
3. Розвиток ОРД у ХХ столітті.
4. Прийняття Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та його значення.
5. Сучасні тенденції розвитку ОРД в умовах воєнного стану.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Етапи становлення оперативно-розшукової діяльності в Україні.
2. Аналіз історичних форм розшукової діяльності.
3. Роль ОРД у забезпеченні державної безпеки.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 22; 28; 32; 33; 34; 36]

Тема 2. Поняття, завдання та правова основа оперативно-розшукової діяльності

План лекційного заняття

1. Поняття та сутність оперативно-розшукової діяльності.
2. Мета і завдання оперативно-розшукової діяльності.
3. Правова основа здійснення ОРД.
4. Місце ОРД у системі правоохоронної діяльності держави.
5. Співвідношення ОРД та кримінального процесу.

План семінарського заняття

1. Наукові підходи до визначення поняття ОРД.
2. Завдання ОРД відповідно до законодавства України.
3. Конституційні засади оперативно-розшукової діяльності.
4. Міжнародно-правові акти у сфері ОРД.
5. Значення правової основи для забезпечення законності ОРД.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Аналіз статей 1–5 Закону України «Про ОРД».
2. Система нормативно-правових актів, що регулюють ОРД.
3. Роль міжнародних стандартів у здійсненні ОРД.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 22; 28; 32; 33; 34; 36]

Тема 3. Принципи оперативно-розшукової діяльності та суб'єкти її здійснення

План лекційного заняття

1. Поняття та класифікація принципів ОРД.
2. Загальноправові та спеціальні принципи ОРД.
3. Система суб'єктів оперативно-розшукової діяльності.
4. Повноваження правоохоронних органів у сфері ОРД.

План семінарського заняття

1. Принцип законності в оперативно-розшуковій діяльності.
2. Принцип дотримання прав і свобод людини.

3. Принцип поєднання гласних і негласних заходів.
4. Суб'єкти ОРД: їх правовий статус та компетенція.
5. Роль Національної поліції, СБУ, БЕБ у здійсненні ОРД.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Характеристика принципів оперативно-розшукової діяльності.
2. Аналіз суб'єктів ОРД за чинним законодавством.
3. Порівняльна характеристика повноважень суб'єктів ОРД.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 22; 28; 32; 33; 34; 36]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ЗАКОННІСТЬ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 4. Підстави проведення ОРД та права оперативних підрозділів

План лекційного заняття

1. Поняття та види підстав проведення ОРД.
2. Юридичні та фактичні підстави оперативно-розшукових заходів.
3. Права оперативних підрозділів.
4. Обмеження у здійсненні оперативно-розшукових заходів.

План семінарського заняття

1. Підстави проведення ОРД відповідно до закону.
2. Права оперативних підрозділів: зміст і межі.
3. Гарантії законності під час реалізації прав оперативних підрозділів.
4. Судовий контроль за окремими заходами ОРД.
5. Відповідальність за порушення законодавства у сфері ОРД.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Аналіз статей 6–8 Закону України «Про ОРД».
2. Права оперативних підрозділів у сучасних умовах.
3. Обмеження прав людини під час здійснення ОРД.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 14; 17; 22; 28; 32; 33; 34; 36]

Тема 5. Гарантії законності та контроль за здійсненням оперативно-розшукової діяльності

План лекційного заняття

1. Поняття законності в оперативно-розшуковій діяльності.
2. Юридичні гарантії законності при здійсненні ОРД.
3. Судовий контроль за проведенням оперативно-розшукових заходів.
4. Прокурорський нагляд у сфері ОРД.
5. Відомчий контроль у правоохоронних органах.

План семінарського заняття:

1. Значення принципу законності для забезпечення внутрішньої безпеки держави.
2. Повноваження слідчого судді у сфері контролю за ОРД.
3. Роль прокуратури у нагляді за дотриманням законності під час ОРД.
4. Відомчий контроль у Національній поліції та СБУ.
5. Наслідки порушення законності під час проведення ОРД.
6. Відповідальність посадових осіб оперативних підрозділів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Аналіз ст. 9 Закону України «Про ОРД».
2. Судовий контроль за негласними заходами.

3. Проблеми забезпечення законності в умовах воєнного стану.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 18; 19; 22; 28; 32; 33; 34; 35; 36]

Тема 6. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності

План лекційного заняття

1. Поняття та правова природа результатів ОРД.
2. Напрями використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності.
3. ОРД та кримінальне провадження: взаємозв'язок.
4. Обмеження щодо використання матеріалів ОРД.

План семінарського заняття

1. Результати ОРД як підстави для початку кримінального провадження.
2. Використання матеріалів ОРД у досудовому розслідуванні.
3. Забезпечення допустимості доказів, отриманих у ході ОРД.
4. Захист прав людини при використанні результатів ОРД.
5. Практика судів щодо оцінки матеріалів ОРД.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Аналіз ст. 10 Закону України «Про ОРД».
2. Порівняння результатів ОРД та НСРД.
3. Судова практика використання матеріалів ОРД.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 22; 28; 32; 33; 34; 35; 36]

Тема 7. Сприяння здійсненню оперативно-розшукової діяльності та конфіденційне співробітництво

План лекційного заняття

1. Поняття сприяння здійсненню ОРД.
2. Конфіденційне співробітництво: правова природа та принципи.
3. Форми та межі залучення осіб до співробітництва.
4. Гарантії захисту конфідентів.

План семінарського заняття

1. Добровільність як основний принцип конфіденційного співробітництва.
2. Обмеження щодо залучення окремих категорій осіб.
3. Захист конфіденційної інформації в ОРД.
4. Значення співробітництва для забезпечення внутрішньої безпеки.
5. Відповідальність за розголошення даних про конфідентів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Аналіз ст. 11 Закону України «Про ОРД».
2. Роль конфіденційного співробітництва у протидії загрозам безпеці.
3. Етичні аспекти конфіденційного співробітництва.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 22; 28; 32; 33; 34; 35; 36; 37; 38; 39]

Тема 8. Інформаційне забезпечення оперативно-розшукової діяльності

План лекційного заняття:

1. Поняття та значення інформаційного забезпечення ОРД.
2. Види оперативної інформації.
3. Інформаційно-аналітичні системи правоохоронних органів.
4. Захист інформації з обмеженим доступом.

План семінарського заняття:

1. Оперативна інформація як основа прийняття управлінських рішень.
2. Використання цифрових технологій в ОРД.
3. Кіберзагрози та інформаційна безпека держави.
4. Взаємодія між правоохоронними органами в інформаційній сфері.
5. Захист персональних даних у процесі ОРД.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Аналіз інформаційних систем НПУ та СБУ.
2. Інформаційні ризики в умовах воєнного стану.
3. Правові основи захисту службової інформації.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 13; 14; 21; 22; 28; 32; 33; 34; 36]

Тема 9. Психологічне забезпечення оперативно-розшукової діяльності**План лекційного заняття**

1. Поняття психологічного забезпечення ОРД.
2. Психологічні аспекти діяльності оперативного працівника.
3. Психологічний вплив та спостереження.
4. Професійна деформація та профілактика вигорання.

План семінарського заняття

1. Психологічна готовність працівників оперативних підрозділів.
2. Стресові фактори в оперативно-розшуковій діяльності.
3. Психологічна безпека правоохоронця.
4. Комунікація в оперативній діяльності.
5. Психологічні помилки в ОРД та їх наслідки.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Аналіз психологічних ризиків у діяльності оперативних підрозділів.
2. Методи профілактики професійного вигорання.
3. Роль психологічної підготовки в ОРД.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 22; 24; 25; 28; 32; 33; 34; 36]

Тема 10. Соціальний і правовий захист працівників оперативних підрозділів**План лекційного заняття**

1. Поняття соціального та правового захисту працівників ОРД.
2. Державні гарантії захисту правоохоронців.
3. Захист життя, здоров'я та майна працівників ОРД.
4. Особливості захисту в умовах воєнного стану.

План семінарського заняття

1. Правовий статус працівників оперативних підрозділів.
2. Соціальні гарантії та пільги правоохоронців.
3. Захист членів сімей працівників ОРД.
4. Механізми реалізації правового захисту.
5. Практичні проблеми соціального забезпечення правоохоронців.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Аналіз законодавства про соціальний захист правоохоронців.
2. Гарантії безпеки працівників СБУ та НПУ.
3. Роль держави у забезпеченні соціального захисту.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 22; 24; 25; 28; 32; 33; 34; 36]

Тема 11. Оперативно-розшукова діяльність у системі забезпечення внутрішньої безпеки держави

План лекційного заняття

1. Поняття внутрішньої безпеки держави.
2. Роль оперативно-розшукової діяльності у забезпеченні внутрішньої безпеки.
3. Протидія тероризму, диверсіям та гібридним загрозам.
4. Взаємодія правоохоронних органів у сфері внутрішньої безпеки.

План семінарського заняття

1. ОРД як інструмент захисту національних інтересів.
2. Повноваження СБУ, НПУ, ДБР у сфері внутрішньої безпеки.
3. Оперативно-розшукові заходи в умовах воєнного стану.
4. Міжвідомча взаємодія у сфері безпеки.
5. Сучасні загрози внутрішній безпеці України.
6. Перспективи розвитку ОРД у системі безпеки держави.

Індивідуально-консультаційна робота

Індивідуально-консультаційна робота виконується у вигляді написання роботи (тестів, тез-доповідей, презентації, статті) або підготовки проєкту на одну з тем навчальної дисципліни «Оперативно-розшукова діяльність» (Див. платформу дистанційного навчання ДПУ MOODLE). Здобувач вищої освіти обирає вид виконання індивідуально-консультаційної роботи на свій розсуд, виконує у зазначений термін та здійснює захист роботи або проєкту.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Аналіз загроз внутрішній безпеці України.
2. Роль ОРД у протидії гібридній агресії.
3. Оцінка ефективності ОРД у сучасних умовах.

Рекомендована література: [1; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 15; 16; 20; 22; 25; 26-31; 32; 33; 34; 36; 37]

6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Витоки розшукової та оперативної діяльності в історії держави і права.
2. Становлення оперативно-розшукової діяльності на території України.
3. Розвиток ОРД у ХХ столітті.
4. Прийняття Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та його значення.
5. Сучасні тенденції розвитку ОРД в умовах воєнного стану.
6. Історичні передумови виникнення оперативно-розшукової діяльності.
7. Особливості розшукової діяльності в дорадянський та радянський періоди.
8. Закон України «Про ОРД» як етап законодавчої регламентації.
9. Вплив політичних та соціальних змін на розвиток ОРД.
10. Проблеми та перспективи розвитку ОРД в Україні.
11. Поняття та сутність оперативно-розшукової діяльності.
12. Мета і завдання оперативно-розшукової діяльності.
13. Правова основа здійснення ОРД.
14. Місце ОРД у системі правоохоронної діяльності держави.
15. Співвідношення ОРД та кримінального процесу.
16. Наукові підходи до визначення поняття ОРД.
17. Завдання ОРД відповідно до законодавства України.
18. Конституційні засади оперативно-розшукової діяльності.
19. Міжнародно-правові акти у сфері ОРД.
20. Значення правової основи для забезпечення законності ОРД.
21. Поняття та класифікація принципів ОРД.
22. Загальноправові та спеціальні принципи ОРД.
23. Система суб'єктів оперативно-розшукової діяльності.
24. Повноваження правоохоронних органів у сфері ОРД.
25. Принцип законності в оперативно-розшуковій діяльності.
26. Принцип дотримання прав і свобод людини.
27. Принцип поєднання гласних і негласних заходів.
28. Поняття та види підстав проведення ОРД.
29. Юридичні та фактичні підстави оперативно-розшукових заходів.
30. Права оперативних підрозділів.
31. Обмеження у здійсненні оперативно-розшукових заходів.
32. Підстави проведення ОРД відповідно до закону.
33. Права оперативних підрозділів: зміст і межі.
34. Гарантії законності під час реалізації прав оперативних підрозділів.
35. Судовий контроль за окремими заходами ОРД.
36. Відповідальність за порушення законодавства у сфері ОРД.
37. Поняття законності в оперативно-розшуковій діяльності.
38. Юридичні гарантії законності при здійсненні ОРД.
39. Судовий контроль за проведенням оперативно-розшукових заходів.
40. Прокурорський нагляд у сфері ОРД.
41. Відомчий контроль у правоохоронних органах.
42. Значення принципу законності для забезпечення внутрішньої безпеки держави.
43. Повноваження слідчого судді у сфері контролю за ОРД.
44. Роль прокуратури у нагляді за дотриманням законності під час ОРД.
45. Відомчий контроль у Національній поліції та СБУ.
46. Наслідки порушення законності під час проведення ОРД.
47. Відповідальність посадових осіб оперативних підрозділів.
48. Поняття та правова природа результатів ОРД.
49. Напрями використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності.
50. ОРД та кримінальне провадження: взаємозв'язок.
51. Обмеження щодо використання матеріалів ОРД.
52. Результати ОРД як підстави для початку кримінального провадження.
53. Використання матеріалів ОРД у досудовому розслідуванні.
54. Забезпечення допустимості доказів, отриманих у ході ОРД.

55. Захист прав людини при використанні результатів ОРД.
56. Практика судів щодо оцінки матеріалів ОРД.
57. Поняття сприяння здійсненню ОРД.
58. Конфіденційне співробітництво: правова природа та принципи.
59. Форми та межі залучення осіб до співробітництва.
60. Гарантії захисту конфідентів.
61. Добровільність як основний принцип конфіденційного співробітництва.
62. Обмеження щодо залучення окремих категорій осіб.
63. Захист конфіденційної інформації в ОРД.
64. Значення співробітництва для забезпечення внутрішньої безпеки.
65. Відповідальність за розголошення даних про конфідентів.
66. Поняття та значення інформаційного забезпечення ОРД.
67. Види оперативної інформації.
68. Інформаційно-аналітичні системи правоохоронних органів.
69. Захист інформації з обмеженим доступом.
70. Оперативна інформація як основа прийняття управлінських рішень.
71. Використання цифрових технологій в ОРД.
72. Кіберзагрози та інформаційна безпека держави.
73. Взаємодія між правоохоронними органами в інформаційній сфері.
74. Захист персональних даних у процесі ОРД.
75. Поняття психологічного забезпечення ОРД.
76. Психологічні аспекти діяльності оперативного працівника.
77. Психологічний вплив та спостереження.
78. Професійна деформація та профілактика вигорання.
79. Психологічна готовність працівників оперативних підрозділів.
80. Стресові фактори в оперативно-розшуковій діяльності.
81. Психологічна безпека правоохоронця.
82. Комунікація в оперативній діяльності.
83. Психологічні помилки в ОРД та їх наслідки.
84. Поняття соціального та правового захисту працівників ОРД.
85. Державні гарантії захисту правоохоронців.
86. Захист життя, здоров'я та майна працівників ОРД.
87. Особливості захисту в умовах воєнного стану.
88. Правовий статус працівників оперативних підрозділів.
89. Соціальні гарантії та пільги правоохоронців.
90. Захист членів сімей працівників ОРД.
91. Механізми реалізації правового захисту.
92. Практичні проблеми соціального забезпечення правоохоронців.
93. Поняття внутрішньої безпеки держави.
94. Роль оперативно-розшукової діяльності у забезпеченні внутрішньої безпеки.
95. Протидія тероризму, диверсіям та гібридним загрозам.
96. Взаємодія правоохоронних органів у сфері внутрішньої безпеки.
97. ОРД як інструмент захисту національних інтересів.
98. Повноваження СБУ, НПУ, ДБР у сфері внутрішньої безпеки.
99. Оперативно-розшукові заходи в умовах воєнного стану.
100. Міжвідомча взаємодія у сфері безпеки.
101. Сучасні загрози внутрішній безпеці України.
102. Перспективи розвитку ОРД у системі безпеки держави.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Денна форма навчання

Модулі	Змістовний модуль 1							
Загальна кількість балів за модулем №1	12							
Теми	Т1		Т2			Т.3		
Семінарське заняття	-		2			2		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модульна контрольна робота	8							
Модулі	Змістовний модуль 2							
Загальна кількість балів за модулем №2	38							
Теми	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10	Т.11
Семінарське заняття	2	2	2	2	2	2	2	2
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модульна контрольна робота	7							
Індивідуально-консультаційна робота	10							
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5							

Допуск – 50 балів

ПМК - 50 балів

Загальна оцінка з курсу - 100 балів

Заочна форма навчання

Модулі	Змістовний модуль 1							
Загальна кількість балів за модулем №1	20							
Теми	Т.1		Т.2			Т.3		
Семінарське заняття	-		-			20		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять							
Модулі	Змістовний модуль 2							
Загальна кількість балів за модулем №2	30							
Теми	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10	Т.11
Семінарське заняття	-	-	-	-	-	-	-	-
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модульна контрольна робота	15							
Індивідуально-консультаційна робота	10							
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5							

Допуск – 50 балів

ПМК - 50 балів

Загальна оцінка з курсу - 100 балів

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях

Максимальна кількість балів отриманих здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 2 бали для денної форми навчання та 20 балів заочної форми навчання (у межах вивчення теми) (табл. 7.1). Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	ДФН	ЗФН
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2	20
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1,5	15
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1	5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0	0

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 8/7 балів для денної форми навчання та від 0 до 15 балів для заочної форми навчання. (табл. 7.2)

Таблиця 7.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах модульної контрольної роботи (денна форма навчання)

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання	
	МКР1	МКР2
Теоретичні питання	4 (2*2)	3 (1,5*2)
Тестовий блок	2 (0,2*10)	2 (0,2*10)
Ситуативне завдання	2	2
Всього	8	7

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи (заочна форма навчання)

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	3 (1,5*2)
Тестовий блок	10 (0,5*20)
Ситуативне завдання	2
Всього	15

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи

Індивідуально-консультаційна робота виконується у вигляді написання роботи (тестів, тез доповіді, презентації, статті) або підготовки проекту на одну з тем навчальної дисципліни «Оперативно-розшукова діяльність». Здобувач вищої освіти обирає вид індивідуально-консультаційної роботи на власний розсуд, виконує у зазначений термін та здійснює захист. Виконання та захист роботи або проекту оцінюється від 0 до 10 балів (табл. 7.3).

Таблиця 7.3

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання	Кількість балів
Послідовність, логічність написання роботи або проекту, а також підготовлення презентації та, відповідно, захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.	10-8
Послідовність, логічність написання роботи або проекту, але без підготовлення презентації.	7-1
Не написання роботи або проекту, відсутність захисту і презентації.	0

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та підсумкового контролю (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку. Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, включає обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
10	Індивідуально-консультаційна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita
2/20	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.
-	-	Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	-

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII (зі змін. і допов., чинна редакція). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI (зі змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
3. Про Національну поліцію: Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII (зі змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
4. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 берез. 1992 р. № 2229-XII (зі змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
5. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28 січ. 2021 р. № 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>
6. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листоп. 2015 р. № 794-VIII (зі змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>
7. Капліна О. В., Шепітько В. Ю. Кримінальний процес України: підручник. 5-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2023. 896 с.
8. Шепітько В. Ю. Криміналістика: підручник. Харків: Право, 2022. 728 с.
9. Гловюк І. В. Доказування у кримінальному провадженні: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 432 с.
10. Баулін Ю. В., Тацій В. Я. Правоохоронна діяльність в Україні: навч. посіб. Харків: Право, 2024. 384 с.

Додаткова:

11. Грібов М. Л. Оперативно-розшукова діяльність у сучасних умовах: навч. посіб. Київ: Алерта, 2021.
12. Хараберюш І. Ф. Негласні заходи в кримінальному провадженні : монографія. Львів: ЛДУВС, 2022.
13. Лисенко В. В. Інформаційне забезпечення діяльності правоохоронних органів: навч. посіб. Київ, 2021.
14. Бандурка О. М. Теорія оперативно-розшукової діяльності: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2023.
15. Селіванов В. М. Забезпечення внутрішньої безпеки держави: монографія. Київ: НАВС, 2022.
16. Кучерявенко М. П. Правове забезпечення національної безпеки України. Харків: Право, 2021.
17. Журавель В. А. Тактика негласної діяльності: навч. посіб. Київ: НАВС, 2023.
18. Лобойко Л. М. Судовий контроль у кримінальному провадженні. Київ: Юрінком Інтер, 2022.
19. Марченко О. В. Оперативно-аналітична діяльність правоохоронних органів. Київ, 2024.
20. Сірий М. І. Протидія організованій злочинності в Україні. Київ: Алерта, 2021.
21. Титаренко О. О. Кіберзлочинність та діяльність правоохоронних органів. Київ : КНТ, 2022.
22. Науково-практичний коментар до Закону України «Про ОРД» / за ред. О. М. Бандурки. Київ: Юрінком Інтер, 2024.
23. Науково-практичний коментар КПК України / за ред. В. Т. Маляренка. Київ, 2023.
24. Кузьменко О. В. Права людини в діяльності правоохоронних органів. Київ, 2021.
25. Антонов В. О. Правові режими воєнного стану та безпека. Київ: НАДУ, 2024.

Інформаційні ресурси Інтернет

26. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
27. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>
28. Офіційний сайт Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua>
29. Офіційний сайт Служби безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua>
30. Офіційний сайт Бюро економічної безпеки України. URL: <https://beba.gov.ua>
31. Офіційний сайт Державного бюро розслідувань. URL: <https://dbr.gov.ua>
32. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
33. Google Scholar (наукові публікації). URL: <https://scholar.google.com>
34. Офіційний портал судової влади України. URL: <https://court.gov.ua>
35. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua>

Міжнародні видання:

36. Gill P. *Intelligence Governance and Democratisation: A Comparative Analysis*. London: Routledge, 2021. 312 p.
37. Ratcliffe J. H. *Intelligence-Led Policing*. 2nd ed. London : Routledge, 2022. 396 p.

38. United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). *Handbook on Intelligence-led Policing*. Vienna: United Nations, 2021. 184 p.
39. European Union Agency for Law Enforcement Training (CEPOL). *Criminal Intelligence Analysis in Law Enforcement*. Brussels: CEPOL, 2023. 210 p.

**ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Оперативно-розшукова діяльність»**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри кримінального права та процесу
від _____20__р. № ___

Укладачі:

О. ТЕМНЕНКО, викладач кафедри

О. ПАВЛЮХ, канд. юрид. наук,
доцент, доцент кафедри

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП